

El litoral de la Costa Brava, al límit de la capacitat de recuperació dels seus ecosistemes marins

El Projecte SILMAR proposa accions per millorar la gestió i conservació de les nostres costes i medi marí

Aquesta setmana es publicaran els primers resultats del Projecte SILMAR, una xarxa de seguiment de la biodiversitat marina del litoral espanyol que la Fundació Mar ha desenvolupat de forma pilot a la Costa Brava amb l'ajuda de voluntaris, les entitats locals i la col·laboració de la Fundación Biodiversidad.

Durant tot el 2009 l'equip **SILMAR** de la **Fundació Mar** i un total de **30 voluntaris** han realitzat els treballs de camp necessaris per a **diagnosticar l'estat ambiental i ecològic** de diferents zones **de la Costa Brava**. Des de Cadaqués fins a Tossa de Mar, passant per Begur, Mont-ras i Sant Feliu de Guíxols, s'han provat diferents metodologies científiques per aconseguir, de manera senzilla i eficaç, descriure l'estat dels ecosistemes marins litorals més representatius de la Costa Brava, analitzar el seu estat mediambiental i proposar mesures de conservació a curt i llarg termini.

El Projecte SILMAR

Aquest és un projecte d'aprenentatge, estudi aplicat i de conservació activa d'acció local en què els voluntaris i els ajuntaments tenen un paper essencial. La **Fundació Mar** ofereix els coneixements necessaris per tal que els participants exerceixin una **activitat de control permanent** de l'estació assignada analitzant a través d'**indicadors biològics i ambientals** el seu estat ecològic, el seu nivell de biodiversitat d'hàbitats i espècies. Les dades són recollides i bolcades pels voluntaris al web del projecte: **www.silmar.org**. Els tècnics de la **Fundació Mar**, que han seguit de prop el desenvolupament del treball de cada estació recullen la informació generada per elaborar un informe final de cada estació i se'ls atorga una puntuació final resultant de la ponderació de totes les dades obtingudes i de les possibilitats de recuperació de la zona. Finalment, es presenten aquests resultats als agents locals per així, conjuntament, valorar les tendències al canvi amb la **voluntat d'establir mesures correctores i de conservació** en el marc de les noves estratègies de conservació activa que impulsa la **custòdia marina**.

SILMAR 2009: Fase pilot a Girona

Actualment la **Xarxa SILMAR** inclou un total de **6 estacions** de control als litorals de Cadaqués, l'Escala, Begur, Mont-ras, Sant Feliu de Guíxols i Tossa de Mar, arribant a signar convenis de col·laboració amb la majoria dels seus ajuntaments. De cares el 2010 la xarxa s'expandirà per la resta del territori català i a les Balears amb l'objectiu d'arribar, a mig termini, a un total de 80 estacions de control permanents al litoral de la península. Per a la selecció de les estacions de control de la **xarxa SILMAR** s'han tingut en compte paràmetres com: zona d'ubicació (totes elles dins la **Xarxa Natura 2000**), característiques físiques del fons marí, composició en hàbitats i ecosistemes, el seu accés, pressió humana que reben i la seva representativitat ecològica, entre d'altres factors.

En aquesta primera fase del projecte SILMAR s'han detectat un total aproximat de 600 espècies marines en les 6 estacions de la xarxa. Algunes d'elles, com la fanerògama marina *Posidonia oceanica*, el cavallet de mar o la ciprea *Luria lurida* (un mol·lusc pràcticament desaparegut de les nostres aigües) són **espècies que estan incloses al Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades**, al **Conveni de Berna** relatiu a la conservació de la vida silvestre, a la **Directiva Hàbitats** de 1992 o als annexes del **Conveni de Barcelona** d'espècies amenaçades o en perill d'extinció i que requereixen d'accions compromeses per a garantir la seva protecció i conservació des de les administracions públiques amb competències, però també des de la societat i usuaris en general.

ELS RESULTATS: Com estan els nostres fons marins més pròxims?

Aquesta insòlita proximitat tan desconeguda per a la gran majoria de la població **perd poc a poc, i al límit de les seves possibilitats, el seu vigor natural pels efectes col·laterals de les activitats de la nostra societat.** Encara que mai tornarem a tenir els fons marins litorals originals que albergaven les aigües de la Costa Brava fa 60 anys, avui aquests desgastats ecosistemes intenten resistir al màxim la seva pèrdua de qualitat ambiental i la seva biodiversitat. Els **forts impactes que es deriven del model de desenvolupament que hem imposat sobre el litoral i el mar**, tal i com es detallen en els informes **SILMAR**, ens acosten a una crua realitat en ple any 2010, declarat **any internacional de la biodiversitat** per les Nacions Unides.

Els **factors que influeixen negativament sobre la qualitat del medi** estudiat a la Costa Brava són una **alta sobrepesca** amb efectes importants sobre la disminució de la biodiversitat litoral i marina, una **contaminació latent i crònica** que dissipa de les nostres costes les espècies més sensibles, una **modificació de l'hàbitat litoral** per innumerables obres i infraestructures i una **freqüentació humana potent i estacional**. Tots ells, juntament amb altres **factors indirectes d'àmbit planetari** com el canvi climàtic **redueixen la capacitat de recuperació dels ecosistemes marins litorals i augmenten la seva vulnerabilitat davant noves perturbacions.**

En general **es detecta una regressió de la qualitat ambiental i de la biodiversitat en tots els ecosistemes estudiats a la xarxa**, tot i que **algunes espècies sensibles es resisteixen a desaparèixer**. La sensació que experimenten els tècnics de la **Fundació Mar** és comparable a la situació d'anar al mercat mitja hora abans de tancar, en aquell moment en què no hi queda res o allò els productes que queden no tenen molt bon aspecte.

Com a resultat de les avaluacions realitzades durant el 2009 en el marc de la **Xarxa SILMAR** es proposen a escala local diferents accions:

- ▶ **Augmentar el nivell de protecció de les àrees marines litorals sensibles** que tenen capacitat de recuperació i que integren hàbitats i espècies d'interès ecològic i econòmic.
- ▶ **Dinamitzar accions de sensibilització social** que aconseguixin pràctiques personals i col·lectives de respecte i conservació permanent del patrimoni natural.
- ▶ **Promoure, ensenyar i integrar el concepte de gestió integrada de zones costaneres** en les noves estratègies de desenvolupament sostenible del litoral a escala regional. Amb això s'aconseguiran millores en la gestió i conservació de les nostres costes i afavorirem els factors que influeixen en una bona governabilitat del nostre llegat marí i litoral pensant en el futur.
- ▶ **Promoure accions de custòdia marina** a escala local per aconseguir un nivell de protecció del 20% de la costa mediterrània, imprescindible per a frenar la pèrdua de biodiversitat i qualitat ambiental.

Aquestes propostes permetran millorar les accions de gestió i conservació del patrimoni natural que les administracions públiques tenen l'obligació d'afrontar amb èxit i que, per falta de recursos, coneixements, estratègia i/o gestió, no són capaces d'aconseguir.

Podeu descarregar-vos els informes de cada estació a la pàgina web: www.fundaciomar.org/silmar

Tota la informació del projecte pot consultar-se a: www.silmar.org

Per a más informació:

Miquel Ventura Monsó
Director de Fundació Mar
miquel@fundaciomar.org
T. 972624146 / M. 635664377

Jordi Quintana Coll
Dept. Comunicació
jordi@fundaciomar.org
T. 972624146 / M. 635664376